C/2026/903

11.2.2026

Objava zahtevka za registracijo geografske označbe v skladu s členom 15(4) Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta

(C/2026/903)

V treh mesecih od datuma te objave lahko organi države članice ali tretje države oziroma fizične ali pravne osebe s pravnim interesom in s sedežem ali prebivališčem v tretji državi v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]) vložijo ugovor pri Komisiji.

ENOTNI DOKUMENT

Označbe porekla in geografske označbe kmetijskih proizvodov

„Patata de Valderredible“

EU št.: PGI-ES-03349

Predloženo 16. septembra 2024

1. **Ime**

„Patata de Valderredible“

2. **Vrsta geografske označbe**

ZOP ☐ ZGO ☒

3. **Država, ki ji pripada opredeljeno geografsko območje**

Španija

4. **Opis kmetijskega proizvoda**

4.1 *Razvrstitev kmetijskega proizvoda po tarifni številki in oznaki kombinirane nomenklature iz člena 6(1) Uredbe (EU) 2024/1143*

07 – UŽITNE VRTNINE, NEKATERI KORENI IN GOMOLJI

0701 – Krompir, svež ali ohlajen

4.2 *Opis kmetijskega proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

Proizvod z zaščiteno geografsko označbo (ZGO) „Patata de Valderredible“ so gomolji krompirja vrste *Solanum tuberosum* L. gojenih sort agria, baraka, jaerla, kelly in spunta.

Krompir „Patata de Valderredible“ ima naslednje organoleptične značilnosti:

— premer gomoljev je 40 mm do 75 mm, pri čemer je večina večja od 60 mm,

— barva mesa je rumena do intenzivno rumena,

— oblika je podolgovato ovalna ali zaobljeno ovalna,

— tekstura je čvrsta in enakomerna,

— lupina je gladka, brez nepravilnosti, z očesi na površini.

([1]) Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Specifična narava teh splošnih značilnosti se razlikuje po sortah:

	Agria	Baraka	Jaerla	Kelly	Spunta
Premer (mm)	50–75	60–75	40–60	50–75	40–60
Oblika	podolgovato ovalna do zaobljena	ovalna do zaobljena	ovalna do zaobljena	podolgovato ovalna do zaobljena	podolgovato ovalna do zaobljeno ovalna
Tekstura	čvrsta	čvrsta	čvrsta in enakomerna	čvrsta in enakomerna	čvrsta
Barva mesa	intenzivno rumena	rumena	temno rumena	rumena	rumena

Poleg tega ima krompir „Patata de Valderredible“ naslednje fizikalne in kemijske značilnosti:

— vsebnost suhe snovi je višja od 20 %,

— vsebnost vitamina C je najmanj 20 % (20 mg/100 g surovega krompirja).

4.3 *Odstopanja glede izvora krme (samo za proizvode živalskega izvora z zaščiteno označbo porekla) in omejitve izvora surovin (samo za predelane proizvode z zaščiteno geografsko označbo)*

—

4.4 *Posebne faze proizvodnje, ki jih je treba izvajati na opredeljenem geografskem območju*

Faza proizvodnje, ki poteka na opredeljenem geografskem območju, je gojenje (setev in pobiranje).

4.5 *Posebna pravila za pakiranje, rezanje, ribanje itn. kmetijskega proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

Pakiranje poteka na opredeljenem geografskem območju, ker je treba čim bolj zmanjšati morebitno poslabšanje končne kakovosti proizvoda zaradi prevoza in neustreznih pogojev skladiščenja.

Pakiranje mora potekati v serijah iste sorte in premera, z neto vsebino do 25 kg.

Embalaža mora biti nova, čista in izdelana iz materialov, ki omogočajo ustrezno prezračevanje, ohranjanje in prevoz proizvoda, kot so mrežaste vrečke ali vreče.

To, da pakiranje poteka na opredeljenem geografskem območju, kaže potrebo po tem, da se morebitno poslabšanje končne kakovosti proizvoda zaradi prevoza in neustreznih pogojev skladiščenja čim bolj omeji.

4.6 *Posebna pravila za označevanje proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

Vsa embalaža, ki vsebuje zaščiteni proizvod, mora biti opremljena z logotipom ZGO „Patata de Valderredible“ in navedbo „Indicación Geográfica Protegida Patata de Valderredible“ (zaščitena geografska označba „Patata de Valderredible“) ali „IGP Patata de Valderredible“ (ZGO „Patata de Valderredible“). Na embalaži mora biti jasno navedena sorta krompirja, ki jo vsebuje.

Vsak paket mora imeti tudi oštevilčeno certifikacijsko oznako z logotipom ZGO, ki jo izda upravljalni organ.

5. **Jedrnata opredelitev geografskega območja**

Območje proizvodnje krompirja „Patata de Valderredible“ je omejeno na občino Valderredible (Kantabrija).

6. **Povezava z geografskim območjem**

Priznanje te zaščitene geografske označbe temelji na posebnih značilnostih proizvoda z ZGO „Patata de Valderredible“, ki jih je mogoče pripisati njegovemu geografskemu poreklu, ter na ugledu, ki si ga je pridobil.

Posebne značilnosti, ki jih je mogoče pripisati geografskemu poreklu

Valderredible leži na prehodnem območju med oceanskim podnebjem notranjih kantabrijskih dolin in celinskim podnebjem španske Osrednje Mezete.

Podnebne razmere območja so posledica njegovega reliefa, visoke povprečne nadmorske višine in oddaljenosti od oceana. Podnebje je hladno, s povprečnimi letnimi temperaturami blizu 10 °C, in vlažno, s približno 700 mm padavin.

Vrste tal v občini so primerne za gojenje krompirja, saj prevladujejo zračna tla in podlage, ki so bolj peščene kot glinaste, zlasti okoli reke Ebro. To so ugodne razmere za gojenje tega gomolja, saj najbolje uspeva pri vrednosti pH med 5,5 in 7, ki je za ta tla značilna.

Vendar zaradi zemljepisne širine območja padavine tu skoraj vedno nastanejo zaradi vpliva zahodnih vremenskih front. To pomeni, da so padavine precej neenakomerno razporejene po letnih časih, poleti pa jih je izrazito malo.

Ob vsem tem pa je odločilni dejavnik temperatura. Obdobje zmrzali traja od oktobra do maja, pri čemer se najnižje temperature pojavljajo med decembrom in marcem. Maja in oktobra, ko je povprečna najnižja temperatura okoli 5 °C, je močna zmrzal zelo malo verjetna in temperature pod 0 °C so precej redkejše.

Podnebne razmere omejujejo gojenje, saj lahko zmrzal poškoduje mlade rastline ali gomolje, ki so prav tako občutljivi za glivične bolezni. Vendar je to tudi prednost, saj je to glavni razlog za edinstvenost in cenjenost proizvoda „Patata de Valderredible“.

Krompir „Patata de Valderredible“ odlikuje večji delež suhe snovi in vitamina C v primerjavi z drugimi sortami (*Aptitudes físicas y nutricionales de ocho tipos de patata* (Fizikalne in hranilne lastnosti osmih vrst krompirja), Froilán, 2024).

Velika koncentracija suhe snovi v krompirju „Patata de Valderredible“ je tesno povezana s specifičnimi podnebnimi razmerami na tem območju: poznimi zmrzalmi in povprečno najnižjo temperaturo okoli 5 °C. Po študijah o gojenju krompirja imajo zmerne temperature in trajanje rastnega cikla pomemben vpliv na vsebnost trdnih snovi v gomoljih (*Efecto del clima en la calidad del tubérculo de patata* (Učinek podnebja na kakovost gomoljev krompirja), García in drugi, 2018). Pri krompirju „Patata de Valderredible“ delež suhe snovi presega 20 %, kar je drugače kot pri istih sortah, ki se gojijo na drugih območjih (*Aptitudes físicas y nutricionales de ocho tipos de patata* (Fizikalne in hranilne lastnosti osmih vrst krompirja), Froilán, 2024).

Zaradi istega vpliva je povečana tudi vsebnost vitamina C ali askorbinske kisline. Podnebje z nižjimi temperaturami pripomore k manjši razgradnji vitamina C med rastjo in pobiranjem, saj se ta pri visokih temperaturah hitreje razgrajuje. Izpostavljenost zmernim temperaturam in redkejši pojav vročinskega stresa pripomoreta k ohranjanju višje ravni vitamina C v krompirju. Poleg tega dolgo obdobje rasti rastlinam omogoča razvoj višjih ravni antioksidantov, vključno z vitaminom C, ki jih ščitijo pred okoljskim stresom.

Izkušnje pridelovalcev in znanje, pridobljeno skozi desetletja, so omogočili izbor najprimernejših sort za gojenje krompirja „Patata de Valderredible“ in določitev najboljšega časa za njegovo setev ob upoštevanju podnebnih dejavnikov. Te izkušnje in znanje potrjujejo raziskave, ki se od leta 1996 izvajajo v okrožju Valderredible, kot sta *Estudio del cultivo, almacenamiento y comercialización de la „Patata de Valderredible“* (Študija o pridelavi, skladiščenju in trženju krompirja „Patata de Valderredible“) (M. A. Gómez, 1996) ali *Proyecto de investigación sobre producción de patatas en Valderredible*. *Ensayo de variedades* (Raziskovalni projekt o pridelavi krompirja v Valderredibleju – preskušanje sort) (M. A. Gómez, 1997).

Ugled

Po številnih bibliografskih virih je bil krompir na območju Valderredible, ki spada v okrožje Campoo-Los Valles, uveden leta 1797.

Prvi, ki je omenil ta dogodek, je bil Ángel de los Ríos y Ríos v članku z naslovom *El Centenario de las patatas* (Stoletnica krompirja), objavljenem v reviji Campoo 1. januarja 1897. Glede na članek se je to zgodilo 100 let prej, leta 1797.

Takrat, okoli leta 1797, je Kraljeva kantabrijska družba prijateljev države začela kampanjo za spodbujanje gojenja krompirja. Ker je bila to prva kmetijska proizvodnja, ki jo je družba spodbujala, je bil ustanovljen odbor za „izboljšanje in obnovo vrst krompirja ter olajšanje njihove prilagoditve na raznoliko podnebje in racionalizacijo prevoza“.

Prva omemba obstoja gojenja krompirja v Valderredibleju sega v leto 1820.

Hitro sprejemanje in širjenje krompirja v dolini Valderredible je obširno zabeleženo v slovarju Pascuala Madoza (1845–1850). V njem je dokumentirano, da so krompir pridelovali v 34 od 52 poselitvenih enot, ki sestavljajo Valderredible. Gojenje krompirja v 13 vaseh ni omenjeno – kar ne pomeni nujno, da ni obstajalo, temveč morda, da se krompir ni štel za osnovno poljščino –, za pet poselitvenih enot pa za ta čas ni podatkov.

Krompir so prodajali na večjih trgih: na trgih v Reinosi in Torrelavegi ter v drugih delih pokrajine. Krompir so prevažali tudi po železnici na trge zunaj območja, kot sta Madrid in Levante. Od prve svetovne vojne dalje kmetje v Levanteju zelo cenijo krompir „Patata de Valderredible“ kot semenski krompir.

V 20. stoletju se je ta krompir uveljavil kot glavna dobrina Valderredibleja. Ta pridelek je za dolino tako pomemben, da je v poročilu občinske uprave Valderredibleja za obdobje 1931–1932 navedeno, da je bila ena glavnih prednosti doline pridelava krompirja za setev na namakanih kmetijskih zemljiščih, pri čemer ocenjujejo, da je bilo leta 1932 pobranih 85 000 ton krompirja. Ta trend se je nadaljeval tudi v 50. letih prejšnjega stoletja, kot je razvidno iz intervjuja z Antoniom Rodríguezom (županom Valderredibleja), ki ga je novembra 1956 objavil časopis Fontibre, v katerem pojasnjuje, da je največja prednost doline njeno kmetijstvo, „zlasti gojenje krompirja, ki ga skupaj proizvedejo več kot 10 milijonov kilogramov na leto“.

V zadnjih desetletjih 20. stoletja in na začetku 21. stoletja je krompir ostal glavni kmetijski pridelek v občini Valderredible.

Ta simbioza med tradicijo in naravnim okoljem omogoča pridobitev končnega proizvoda s prepoznavnimi organoleptičnimi značilnostmi.

Poleg tradicionalne priljubljenosti in podpore, ki ju uživa proizvod „Patata de Valderredible“ v znanstvenih in informativnih publikacijah, je njegov ugled izražen tudi v njegovem tržnem priznavanju. Ne le, da ga pogosto najdemo na trgih, v hipermarketih in pri zelenjadarjih, temveč njegov izvor in edinstvena narava prinašata resnično dodano vrednost pri komuniciranju s potrošnikom.

Primer za to je spletišče Frutería El Vergel, na nakterem je v tržnem opisu navedeno: „‚Patata de Valderredible‘ je krompir, ki je najbolj značilen za Kantabrijo, krompir, rojen na najbolj spektakularnih rečnih bregovih, kjer izvira reka Ebro“. Te besede poudarjajo neločljivo povezavo med proizvodom in območjem ter krepijo njeno simbolično naravo.

Podobno veriga supermarketov Lupa proizvod trži pod imenom „Patata Valderredible“, s čimer prispeva h krepitvi njegove prepoznavnost in ga neposredno povezuje z njegovim geografskim območjem porekla, kar dodatno krepi njegov ugled in vidnost na trgu.

Na nacionalni ravni je krompir „Patata de Valderredible“ priznan in cenjen v turizmu in gostinstvu, pri katerih je vključen v kulinarične ponudbe. Leta 2021 je bil v prestižnem turističnem vodniku Guía Repsol temu krompirju posvečen članek z naslovom *La patata de Valderredible, un tesoro a buen precio*. *Tiempo de patatas* („Patata de Valderredible“, zaklad po ugodni ceni. Čas za krompir), v katerem je bilo poudarjeno, da je ta pridelek, ki se že več kot pet stoletij goji na bregovih reke Ebro v južni Kantabriji, postal bistvena hrana in simbol identitete doline.

Poleg tega je mogoče recepte s krompirjem „Patata de Valderredible“ najti v publikacijah na uglednih digitalnih platformah. Objavljeni so bili na primer recepti za piščanca s krompirjem „Patata de Valderredible“ (El Diario de Cantabria, 2022) in za krompir „Patata de Valderredible“ z inčuni in rakovico (El Diario Montañés, 2022).

Označba „Patata de Valderredible“ je prav tako dosegla široko prepoznavnost v medijih. V časniku El Diario Montañés (2024) je navedeno, da „ta krompir izstopa zaradi svojega ovalnega in podolgovatega videza ter lupine, ki ohranja majhne sledi zemlje, kar mu daje edinstven okus. „‚Tla v Valderredibleju dajejo našemu krompirju poseben značaj,‘ je pojasnil eden od proizvajalcev“. Ta opis poudarja neposredno povezavo med proizvodom in območjem ter pristnost, ki jo odlikuje.

Podobno so odmevni nacionalni televizijski kanali, kot je RTVE, promovirali edinstvenost proizvoda v tako kultnih oddajah, kot sta España Directo (2016) in Aquí la Tierra (2024), v katerih nista bila izpostavljena le njegov okus in kakovost, temveč tudi kulturna in krajinska vrednost okolja, v katerem se goji.

To podobo dodatno potrjuje ocena v radijski mreži Cadena SER (Radio Santander), v kateri je bil krompir „Patata de Valderredible“ opredeljen kot „zaklad Valderredibleja“ (Cadena SER, 2021), s čimer je bila utrjena njegova edinstvenost v kantabrijski kulinariki.

Vendar pa njegova prisotnost presega zgolj kulinariko in postaja simbol družbene zavezanosti. Dober primer tega je bilo dejanje, predstavljeno v časopisu El Diario Montañés (2021), ko so tono krompirja „Patata de Valderredible“ darovali banki hrane. To ponazarja, kako je proizvod povezan tudi z vrednotami solidarnosti in kolektivne odgovornosti.

Sklic na objavo specifikacije proizvoda za geografsko označbo:

https://www.alimentosdecantabria.com/documents/33877265/35170950/Pliego+de+Condiciones+IGP+Patata+de+Valderredible_AGOSTO25.pdf/0032663a-531e-18ae-087e-3ecdcc9dec28?t=1758712930734